



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ  
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ  
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

София 1051, ул. "Триадица" № 2

тел. 933 90 50; факс: 980 24 15

www.sacp.government.bg

e-mail: sacp@sacp.government.bg

Изм. № 37-00-5  
София 24.08. 2015 г.

ДО  
ПРОФ. Д-Р БОРИСЛАВ БОРИСОВ  
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА  
КОМИСИЯ ПО ВЪПРОСИТЕ НА ДЕЦАТА,  
МЛАДЕЖТА И СПОРТА  
НАРОДНО СЪБРАНИЕ  
ПЛ. "КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР I" № 1  
СОФИЯ  
[kvdms@parliament.bg](mailto:kvdms@parliament.bg)

СТАНОВИЩЕ

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за закрила на детето, № 554-01-133, внесен от Лютви Местан и група народни представители

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БОРИСОВ,

Във връзка с постъпилия в Държавната агенция за закрила на детето Законопроект за изменение и допълнение на Закона за закрила на детето, № 554-01-133, внесен от Лютви Местан и група народни представители, изразявам следното становище:

Направеното предложение за законодателна промяна на Закона за закрила на детето визира разширяване на разпоредбата, регламентираща защитата на религиозните убеждения чрез включване на правото на избор на хранителен режим на децата в детските градини и училищата съобразно религиозната им принадлежност.

На първо място следва да бъде отчетен факта, че Законът за закрила на детето е нормативен акт, който има конститутивно значение по отношение на системата за закрила на децата в България и като такъв той прокламира основните принципи за закрила на децата, основните им права и институционалните механизми за функциониране на системата. В чл.14 на ЗЗДт. е регламентирано правото на децата да имат свое лично отношение към религията, което съгласно законодателното решение за малолетните деца се определя по обща воля на родителите, а непълнолетните деца участват в този процес като изявяват личното си отношение в съгласие с волеизявлението на законните си представители. В този смисъл, една подобна

регулация, свързана с менюто на децата в детските градини и училищата като част от хранителния им режим, не би следвало да намери систематичното си място в този нормативен акт.

Обществените отношения, свързани със създаването на условия и гаранции за осигуряване на здравословна и качествена храна за децата по време на престоя им в държавни, общински или частни детски и учебни заведения, са регулирани с подзаконовни нормативни актове. В тях са указани както специфичните изисквания към качеството и видовете на предлаганите храни, така и утвърдените от здравните органи норми за здравословно и балансирано хранене на децата. Специална уредба има единствено по отношение на предлаганата храна на децата със здравословни проблеми.

В чл.6, ал.3 на Наредба № 6 за здравословното хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детските заведения е предвидено специално правило по отношение на изготвяне на хранителния режим и менюто на децата със здравословни проблеми, нуждаещи се от диетично хранене. За тези деца съответното заведение, което посещават, следва да предложи подходящ диетичен режим.

В чл.10, ал.3 на Наредба № 37 за здравословно хранене на учениците е посочено, че в специалните училища менюто се съобразява и с изискванията за диетично хранене в зависимост от заболяванията на децата.

Двата нормативни акта съдържат императивни разпоредби, както за предварителното изготвяне на дневни и седмични менюта при предлагането на храната в детските заведения и училищата, така и за квалификацията на специалистите, участващи в тяхното съставяне и приготвяне на храната.

Предварителното изготвяне и оповестяване пред родителите на дневното и седмичното меню на децата предоставя възможност на родителя след като се е запознал с тях да уведоми пряко отговорните лица за храненето на децата, че не желае конкретна храна да бъде предлагана на децата им. На следващо място, наблюдавана практика при съставяне на менюто е, съответните детски заведения да предлагат за основно обедно хранене едно постно и едно месно ястие /супа и основно ястие/, като по този начин родителят може да избере коя храна да бъде предложена на детето му.

Безспорен факт е, че родителят има правото и отговорността да положи необходимите грижи за правилното развитие на детето си, в това число и да избере подходящия хранителен режим за детето си съобразно своите лични убеждения и възгледи за здравословно хранене, свързани с етично, екологично, морално-философско или религиозно естество. Не може да бъде пренебрегнато обаче обстоятелството, че посещението на детско заведение е ползване на универсална обществена услуга, която е регулирана по един стандартизиран начин съобразно действащото в страната законодателство. Държавата има ангажимента да създаде гаранции за предлагането на пълноценна и разнообразна храна на децата в детските заведения, което е направено с цитираните по-горе наредби. Нормативната уредба в тази област и понастоящем не забранява предлагането на специално меню за определени деца, но като конкретна предпоставка е заложено наличието на предписан диетичен режим на хранене. В случай на наличие на ресурс и възможност за осигуряване на специален режим на хранене по заявено от родителя желание, няма нормативна пречка съответното детско или учебно заведение да се съобрази с това искане, стига да е съобразено с императивните норми за съдържанието на храните в менюто на децата. Както е известно, тази универсална услуга в зависимост от това дали се предоставя като субсидирана от държавата дейност /директно или чрез общините/ или се предоставя от частни лица, се финансира по различен начин. В държавните и общинските детски заведения обичайно услугата основно се финансира от държавния бюджет, като родителите заплащат минимална такса, която е еднаква. Предоставянето на определени деца на специална, различна от общата храна за другите деца, е възможно да доведе до оскъпяването на храната на част от децата за сметка на другите, което би довело до неравнопоставеност. Финансираните чрез държавния бюджет

детски заведения разполагат с определен бюджет за осигуряване на храна на децата, в рамките на който следва да бъдат съобразени всички изисквания за разнообразието и качеството на храната. **В този смисъл, нереалистично и неприложимо в практиката би било да се удовлетвори желанието на родителите на всяко дете за избор на храна, независимо по какви съображения.** В частните детски заведения услугата се предоставя въз основа на сключен договор с носителя на родителската отговорност срещу заплащане на значително по-висока такса. Тази възможност родителите биха имали ако детето посещава частно детско заведение, тъй като съобразно договорената от тях цена за услугата биха могли да поставят като условие осигуряването на специална храна за детето си.

По отношение на децата, които са в предучилищна възраст и обучението им е задължително, следва да бъде отчетена възможността на родителя да се възползва от полудневната форма на предучилищно обучение, като по този начин могат да осигурят хранителен режим за децата си, съобразно личните си убеждения.

Предоставянето на хранене на децата в училищна възраст е допълнителна услуга, която се предлага в някои учебни заведения и обикновено е предназначена за децата, които ползват целодневна форма на обучение. Ученическото хранене е организирано чрез изготвяне на дневни и седмични менюта съобразно нормативните изисквания за разнообразието и качеството на храната, като обичайно ученическите столове предлагат няколко вида ястия, от които детето може да направи своя избор съгласно дадените насоки от родителя.

В заключение ще посоча, че предлаганата промяна в Закона за закрила на детето е неуместна и ненужна, предвид наличието на достатъчно детайлна нормативна уредба по отношение на храненето на децата в детски и учебни заведения, която и понастоящем не ограничава възможностите на родителите да упражнят правото си на определяне на хранителния режим на децата си. Разпоредбата на чл.14 от закона има за цел да регламентира правото на родителя да участва при формирането на религиозните убеждения на детето си и разписва механизма, по който се определя отношението на детето към религията, но по никакъв начин не задължава институциите, в частност детските заведения и училищата, да създадат условия за упражняване на религиозни практики, каквато е специалният хранителен режим при някои религии.

С уважение,

**ЕВА ЖЕЧЕВА**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ**

